

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004186

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-11-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 4-а від 02.02.2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зарічна Яна Ігорівна

2. Yana Zarichna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Культурологія

Дата захисту: 14-01-2026

Спеціальність за освітою: Сценічне мистецтво

Місце роботи здобувача: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11412

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.67, 18.67.10, 18.67.01.15

Тема дисертації:

1. Кінофестивалі в Україні як інститути культурної легітимізації: динаміка форматів, кураторські стратегії та адаптивність в умовах кризи
2. Film festivals in Ukraine as institutions of cultural legitimization: dynamics of formats, curatorial strategies and adaptability in times of crisis

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному аналізу українських кінофестивалів як цілісного соціокультурного феномена, що поєднує інституційний, публічний, культурний та громадсько-комунікативний виміри. У Розділі 1 «Теоретико-методологічні засади вивчення кінофестивалів як культурних інституцій» розкрито стан наукового розроблення проблеми та джерельну базу дослідження, а також доведено доцільність розгляду кінофестивалів як форми культурної публічності. Зокрема, відзначено, що концепт культурної публічності є ключовою категорією для інтерпретації кінофестивалю як інституційного простору соціальної взаємодії, комунікації та смислотворення. Акцентовано, що сучасні підходи Film Festival Studies дають змогу інтерпретувати кінофестиваль як активного агента у глобальному полі культурного виробництва. У межах цієї наукової парадигми фестиваль постає як автономна інституція зі своєю інфраструктурою, системою акторів, інституційною логікою та механізмами символічної влади. Структура програмування, відбіркові

критерії, механізми легітимації, партнерські мережі та медіальні стратегії розглядаються як ключові параметри, що визначають професійний статус фестивалю, його культурну вагу та вплив на траєкторії фільмів і митців. У цьому контексті кінофестиваль не є пасивним каналом демонстрації кінопродукції – він виконує функцію модератора культурних процесів, що формує ієрархії, окреслює естетичні тенденції та визначає горизонти колективного сприйняття. У Розділі 2 «Інституційна логіка та публічні практики українських кінофестивалів» розглянуто організаційні формати, джерела стійкості, кураторські стратегії та політику відбору на українських кінофестивалях, а також виклики, що трансформують їхню діяльність, та механізми їх кризової адаптивності. Наголошено, що сучасний фестивальний рух в Україні функціонує як розгалужена система культурних інституцій із різними моделями організації та фінансування, а його організаційна архітектура характеризується високим рівнем диверсифікації та гібридизації. Концепт «інституційної диверсифікації» пояснює, що стійкість фестивалів забезпечується поєднанням п'яти домінуючих організаційних форматів (від інституційної підтримки до нішевих), які сформувалися як відповідь на необхідність диверсифікувати джерела фінансування (державні кошти, гранти, приватні інвестиції, волонтерські ресурси). Відзначено, що кризові роки спричинили закриття понад 15 регіональних фестивалів і появу восьми нових, переважно документальних про війну, що свідчить про структурну перебудову й зростання запиту на фіксацію воєнного досвіду. Провідні фестивалі продемонстрували інституційну стійкість: «Молодість» і ОМКФ не перервали діяльності навіть під час пандемії та війни, використовуючи гібридні, транскордонні та релокаційні формати. Масштабна цифровізація (DOCUSPACE, «Молодість»-49, MEGOGO-партнерство LINOLEUM) значно розширила онлайн- та офлайн-аудиторію. Паралельно відбулася професіоналізація комунікації. У Розділі 3 «Кінофестивалі як платформа культурної репрезентації та соціальної тематизації» кінофестиваль розглянуто як соціокультурну подію та майданчик репрезентації українського кіно, а також тематичну типологію українського кіно, представленого на фестивалях. Виявлено, що кінофестивалі є потужними соціокультурними подіями з вираженою темпоральністю, просторовістю, комунікативністю та перформативністю. Вони створюють тимчасові спільноти (глядачів, професіоналів, критиків), активізують професійні мережі, формують символічний капітал міст і регіонів та слугують механізмом конструювання колективної ідентичності. Найпоказовіше це проявляється в діяльності КМКФ «Молодість» (понад 50 років), Одеського МКФ, Docudays UA, Wiz-Art, KISFF, Kharkiv MeetDocs, «ОКО», «Німі ночі» та регіональних фестивалів («Корона Карпат», Карпатський гірський МКФ, «Кіно сусідів» тощо). Кожен з них виконує не лише естетичну, а й соціально-інтегративну функцію, об'єднуючи суспільство навколо спільних цінностей і травматичного досвіду. Висновки ґрунтуються на комплексному аналізі українських кінофестивалів не як розрізнених подій, а як багатовимірних соціокультурних інститутів культурної публічності. У висновках підтверджено усі положення, винесені у наукову новизну, вони послідовно розкривають оригінальність і системність дослідження функціональних, організаційних та історичних аспектів фестивалів. Ключові слова: кінофестивалі; культурна публічність; інституційна диверсифікація; кураторські стратегії; культурна легітимація; кризова адаптивність; соціальне тематизування; національна ідентичність; культурна дипломатія; деколонізація.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive analysis of Ukrainian film festivals as a holistic socio-cultural phenomenon that combines institutional, public, cultural, and public-communicative dimensions. Section 1, "Theoretical and methodological principles of studying film festivals as cultural institutions", reveals the state of scientific development of the problem and the source base of the study, and also proves the feasibility of considering film festivals as a form of cultural publicity. In particular, it is noted that the concept of cultural publicity is a key category for interpreting a film festival as an institutional space of social interaction, communication and meaning-making. It is emphasized that contemporary approaches Film Festival Studies allow us to interpret the film festival as an active agent in the global field of cultural production. Within this scientific paradigm, the festival appears as an autonomous institution with its own infrastructure, system of actors, institutional logic and mechanisms of symbolic power. The programming structure, selection criteria, mechanisms of legitimation, partnership networks and media strategies are considered as key parameters that determine the professional status of the festival, its cultural weight and influence on the trajectories of films and artists. In this

context, the film festival is not a passive channel for demonstrating film production – it performs the function of a moderator of cultural processes that forms hierarchies, outlines aesthetic trends and determines the horizons of collective perception. Section 2, “Institutional Logic and Public Practices of Ukrainian Film Festivals”, examines organizational formats, sources of sustainability, curatorial strategies, and selection policies at Ukrainian film festivals, as well as the challenges transforming their activities and mechanisms of their crisis adaptability. It is emphasized that the modern festival movement in Ukraine functions as an extensive system of cultural institutions with different models of organization and financing, and its organizational architecture is characterized by a high level of diversification and hybridization. The concept of “institutional diversification” explains that the sustainability of festivals is ensured by a combination of five dominant organizational formats (from institutional support to niche ones), which were formed as a response to the need to diversify sources of financing (state funds, grants, private investments, volunteer resources). The format of institutional support (“Molodist”, “Crystal Sources”) provides stability and international legitimacy, but demonstrates inertia and dependence on state resources. The most adaptive is the hybrid format, represented by the Odesa IFF, which, thanks to diversified sources of financing and the development of industrial platforms (Film Industry Office) functions as a center for film business and co-production. Public-initiative events such as Docudays UA demonstrate the effectiveness of the grant model, combining the festival with the online cinema DOCUSPACE and network practices such as the Traveling Festival. Niche and thematic festivals (KISFF, SUNNY BUNNY, “Hakkebusch”) form specialized audiences and expand the cultural field, and regional and cross-border events (“OKO”, CMIFF) ensure the decentralization of the festival movement. Such multi-vector nature provides festivals with the necessary flexibility, independence and speed of adaptation to social challenges. In Section 3, “Towards a Foreign Festival as a Platform for Cultural Representation and Social Thematization”, the film festival is examined as a socio-cultural event and a platform for the representation of Ukrainian cinema, as well as the thematic typology of Ukrainian cinema presented at festivals. The conclusions are based on a comprehensive analysis of Ukrainian film festivals not as discrete events, but as multidimensional socio-cultural institutions of cultural publicity. The conclusions confirm all the provisions put forward as scientific novelty, and consistently reveal the originality and systematicity of the study of the functional, organizational, and historical aspects of festivals. Keywords: film festivals; cultural publicity; institutional diversification; curatorial strategies; cultural legitimation; crisis adaptability; social thematization; national identity; cultural diplomacy; decolonization.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Зарічна Я. Кінофестиваль «Молодість»: історія становлення і специфіка функціонування. Питання культурології. 2024. Вип. 43. С. 114–124.
2. Зарічна Я. І. Особливості функціонування кінофестивалів в Україні в умовах війни. Культурологічний альманах. 2024. № 4. С. 335–342.
3. Зарічна Я. Кінофестивалі в Україні як об'єкт наукового вивчення. Питання культурології. 2024. Вип. 44. С. 66–80.
4. Зарічна Я. І. Кінофестиваль «Молодість» в умовах кризи. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Київ, 12–13 квіт. 2024 р. Київ : Вид. цент КНУКіМ, 2024.

С. 302–305.

- 5. Зарічна Я. І. Кінофестивали України: види і формати. Interdisciplinary Research: Scientific Horizons and Perspectives: Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VIII International Scientific and Theoretical Conference, August 30, 2024. Vilnius, Republic of Lithuania : International Center of Scientific Research, 2024. P. 57–59.
- 6. Зарічна Я. І. Одеський міжнародний кінофестиваль: історія і сьогодення. Інтелектуальний ресурс сьогодення: наукові задачі, розвиток та запитання : зб. наук. праць з матеріалами III Міжнар. наук. конф., м. Одеса, 20 верес. 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. С. 284–287.
- 7. Зарічна Я. І. Міжнародні кінофестивали: сутність і роль у просторі сучасної культури. Актуальні проблеми сучасності. Молодіжна наука 2024 : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Київ, 08–09 листоп. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 36–38.
- 8. Зарічна Я. І. Кінофестивали західного регіону України. Здобутки та досягнення прикладних та фундаментальних наук XXI століття : зб. наук. праць з матеріалами VIII Міжнар. наук. конф., м. Біла Церква, 22 листоп. 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. С. 555–557.
- 9. Зарічна Я. І. Українські кінофестивали: культурна місія в умовах воєнного часу. Розвиток наук в умовах нової реальності: проблеми та перспективи : зб. наук. пр. з матер. V Міжнар. наук. конф., м. Тернопіль, 19 верес. 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С. 182–186.
- 10. Зарічна Я. І. Кінофестивали України: кураторські стратегії та політика відбору. Стратегічні напрямки розвитку науки: фактори впливу та взаємодії : зб. наук. пр. з матер. VII Міжнар. наук. конф., м. Черкаси, 26 верес. 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С. 184–188.
- 11. Скрипник Є., Мошкіна О., Зарічна Я. Метаморфози «великого стилю» у дзеркалі «молодої режисури» митців-франківців 2021–2023 рр. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Сценічне мистецтво. 2024. Т. 7. № 1. С. 71–86.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0124U003133

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галудзіна-Горобець Вікторія Ігорівна

2. Victoria Galudzina-Horobets

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0757-666

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Погребняк Галина Петрівна

2. Halyna Pohrebniak

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8846-4939

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миславський Володимир Наумович

2. Volodymyr Myslavskiy

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0339-1820

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Медведева Алла Олександрівна
2. Alla Medvedieva

Кваліфікація: к. мист., професор, 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-0597-6347**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет культури і мистецтв**Код за ЄДРПОУ:** 02214159**Місцезнаходження:** вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Барнич Михайло Михайлович
2. Mikhaylo Barnych

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2482-5202**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет культури і мистецтв**Код за ЄДРПОУ:** 02214159**Місцезнаходження:** вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чміль Ганна Павлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чміль Ганна Павлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Крилова Оксана Сергіївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна